

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNI SUD U ZENICI
Broj: 04 0 U 011741 23 U 2
Zenica, 05.12.2023. godine

Kantonalni sud u Zenici po sudiji Ahmetović Hilmi, uz sudjelovanje zapisničarke Mandžuka Jasmine, u upravnom sporu tužitelja H. F. sin A., naselje T., Općina T., protiv rješenja tuženog organa Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar broj: FZ3/8/1-35-1-51-34/05 matični broj: 3220776032 od 25.08.2023. godine, u predmetu ostvarivanja prava na invalidsku penziju, odlučujući o tužbi od 25.09.2023. godine, donio je dana 05.12.2023. godine slijedeću

PRESUDU

TUŽBA SE ODBIJA KAO NEOSNOVANA.

Obrazloženje

Tužitelj H. F. sin A. iz naselja T. Općina T. podnio je dana 25.09.2023. godine Kantonalnom sudu Zenica tužbu kojom pokreće upravni spor protiv rješenja tuženog organa Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar broj: FZ3/8/1-35-1-51-34/05 matični broj: 3220776032 od 25.08.2023. godine kojim je odbijena žalba tužitelja od 12.04.2023. godine podnesena protiv rješenja Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar – Kantonalna administrativna služba Zenica broj: FZ7/2/1-35-2-43017-37/16 matični broj: 3220776032 od 31.03.2023. godine, a kojim rješenjem je odbijen zahtjev tužitelja od 27.12.2018. godine za priznavanje prava na invalidsku penziju.

U svojoj tužbi tužitelj ističe da je pobijano rješenje posljedica proizvoljne primjene materijalnog i procesnog prava uz površno i pogrešno utvrđenog činjenično stanje, isto je nepravilno i nezakonito, pri čemu tužitelj ukazuje da upravni organi nisu saslušali tužitelja u toku postupka čime je povrijeđeno načelo saslušanja stranke, također je povrijeđeno i načelo materijalne istine i načelo zakonitosti, pri čemu tužitelj smatra da se tuženi organ ne poziva odnosno ne analizira niti primjenjuje odredbe Sporazuma o socijalnom osiguranju između BiH i Republike Hrvatske zbog čega nepotpuno upravni organi primjenjuju materijalno pravo na štetu tužitelja niti je tuženi organ dao bilo kakav osvrt na navode tužitelja istaknute u prijedlogu za obnovu postupka, pri čemu tužitelj ukazuje na član 100. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju prema kojoj ima pravo ostvariti invalidsku penziju isključivo kod BiH nosioca osiguranja jer je poseban staž ostvario kao pripadnik oružanih snaga FBiH nakon 30.04.1992. godine isključivo na teritoriji sadašnje FBiH.

Tužitelj također ukazuje na činjenicu da upravni organi zanemaruju da je tužitelju samo formalno priznat pravo na srazmjerni dio penzije a da mu je gubitak radne sposobnosti utvrđen samo kod BiH nosioca osiguranja dok je rješenjem Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje tužitelju odbijen zahtjev za priznavanje prava na invalidsku penziju jer prema njihovom stavu kod tužitelja ne postoji invaliditet iako je utvrđen gubitak radne sposobnosti

što znači da tužitelj srazmjerni dio penzije prima samo od BiH nosioca osiguranja zbog čega se radi o izigravanju prava BiH osiguranika, te tužitelj ističe da očekuje pravnu zaštitu i da mu se prizna pravo na invalidsku penziju odnosno pravilnom primjenom člana 100. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju i člana 11. Sporazuma o socijalnom osiguranju između BiH i Republike Hrvatske tužitelj smatra da bi njemu trebalo zbrojiti ukupan staž ostvaren kod država ugovornica te pravilnom primjenom materijalnih domaćih propisa tužitelju priznati pravo na invalidsku penziju, te da se pobijano rješenje temelji na nepotpuno i pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju i da tuženi organ zanemaruje princip jednakosti u postupanju.

Nadalje, tužitelj ističe da je podnio zahtjev za ostvarivanje prava invalidske penzije isključivo kod BiH nosioca osiguranja shodno odredbama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, te da pobijana rješenja ne pojašnjavaju zašto se ne primjenjuju odredbe koje su najpovoljnije za osiguranika već se odbija zahtjev za invalidsku penziju iako je tužitelj invalid I kategorije, čime su upravni organi zanemarili odredbe člana 58, 59., 60. i 61. te 81. i 82. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, te ukazuje na član 17. Sporazuma između BiH i Republike Hrvatske, a posebno ukazuje na član 15. Zakona o upravnom postupku i neukost tužitelja kao stranke u postupku jer je tužitelj teški psihički bolesnik pa mu ovakvi postupci koji neopravdano traju godinama pored materijalne nanose i nematerijalnu štetu u vidu pogoršanja psihičkog zdravlja.

Zbog svega naprijed navedenog tužitelj predlaže Kantonalnom sudu Zenica kojom će njegovu tužbu uvažiti, osporeni akt tuženog organa i prvostepeno rješenje poništiti te predmet vratiti na ponovni postupak.

Uz svoju tužbu tužitelj je sudu dostavio kao dokaz rješenje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje središnja služba Zagreb od 30.01.2019. godine, zatim nalaz Centra za metalno zdravlje Doma zdravlja Izudin Mulabecirović Izo Tešanj od 11.09.2023. godine te otpusno pismo Službe za psihijatriju Kantonalne bolnice Zenica od 27.11.2023. godine.

Dopisom broj: FZ3/8/1-35-151-38/05 matični broj: 3220776032 od 27.10.2023. godine tuženi organ je dao odgovor na tužbu u kojem navodi da osporenim rješenjem nije povrijeđen zakon niti lični interes tužitelja zasnovan na zakonu, radi čega ostaje u cijelosti kod osporenog rješenja i predlaže sudu da predmetnu tužbu odbije.

Uz odgovor na tužbu tuženi organ je ovome sudu dostavio sve spise koji se odnose na ovaj predmet radi odlučivanja po tužbi od 25.09.2023. godine.

Ocjenjujući pravilnost i zakonitost osporenog akta tuženog organa, kao i prvostepenog rješenja od 31.03.2023. godine u granicama zahtjeva iz tužbe sukladno odredbama člana 34. stav 1. Zakona o upravnim sporovima sud nalazi da su i prvostepeni organ, a i tuženi organ donijeli pravilna i na zakonu zasnovana rješenja odnosno prvostepenim rješenjem je pravilno odbijen zahtjev tužitelja na priznavanje prava na invalidsku penziju, a rješenjem tuženog organa pravilno je odbijena njegova žalba protiv prvostepenog organa pri čemu sud nalazi da je prvostepeni organ u ponovnom postupku odlučivanja po zahtjevu tužitelja od 27.12.2018. godine postupio u skladu sa uputama i pravnim shvatanjima iz presude Vrhovnog suda FBiH Sarajevo broj 04 0 U 011741 20 Uvp od 27.10.2022. godine, te da je činjenično stanje pravilno i potpuno utvrđeno, a na takvo pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenjene odredbe Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (Službene novine FBiH broj: 13/18 i dr).

Pri ovome sud nalazi da upravni organi u postupcima donošenja svojih rješenja nisu počinili nikakve bitne povrede odredaba Zakona o upravnom postupku odnosno nije došlo do povrede načela materijalne istine iz člana 7. Zakona o upravnom postupku niti je došlo do pogrešne primjene odredaba Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju te odredaba Sporazuma o socijalnom osiguranju između BiH i Republike Hrvatske.

Odlučujući o tužbi od 25.09.2023. godine sud nalazi da je ista neosnovana, radi čega je i odlučeno kao u izreci ove presude sukladno odredbi člana 36. stav 2. Zakona o upravnim sporovima.

Prema stanju spisa dostavljenih ovome sudu proizilazi da je predmet ovog upravnog postupka zahtjev tužitelja od 27.12.2018. godine preciziran aktom tužitelja od 24.02.2023. godine i kojim zahtjevom tužitelj traži ostvarivanje invalidske penzije isključivo kod bosansko – hercegovačkog osiguranja.

Prvostepeni organ je u postupku prije donošenja svog rješenja postupio u skladu sa uputama i pravnim shvatanjima iz presude Vrhovnog suda FBiH Sarajevo broj 04 0 U 011741 20 Uvp od 27.10.2022. godine na način da je od tužitelja zatražio da svoj zahtjev od 27.12.2018. godine precizira i uredi u skladu sa odredbama člana 67. stav 1. Zakona o upravnom postupku, pa je tužitelj postupajući po zahtjevu prvostepenog organa svojim aktom od 24.02.2023. godine uredio svoj zahtjev na način da je istim postavio zahtjev za ostvarenje invalidske penzije isključivo kod bosansko – hercegovačkog nosioca osiguranja, pri čemu je tužitelj u svom zahtjevu ukazao na činjenicu da je rješenjem prvostepenog organa od 01.04.2015. godine njemu priznato pravo na srazmjerni dio invalidske penzije koji pada na teret BiH nosioca osiguranja, a da je kasnijim rješenjem Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje područna služba Zagreb od 20.09.2018. godine odbijen njegov zahtjev za priznavanje prava na invalidsku penziju, te da je navedeno rješenje rezultat ne usklađenosti pravila o određivanju invaliditeta između organa BiH i republike Hrvatske, te da Sporazum o socijalnom osiguranju između BiH i Hrvatske direktno nanosi štetu kako njenu tako i ostalim osiguranicima u sličnim slučajevima, te da tužitelj smatra da njemu pripada pravo na invalidsku penziju shodno članu 100. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju jer je poseban staž ostvario isključivo na teritoriji FBiH kao pripadnik oružanih snaga FBiH.

U ponovnom postupku odlučivanja o preciziranim zahtjevu tužitelja prvostepeni organ svojim rješenjem od 31.03.2023. godine dobija zahtjev tužitelja pri čemu nalazi da je tužitelj ostvario pravo na srazmjernu invalidsku penziju rješenjem prvostepenog organa od 01.04.2015. godine, te da dokazi koje je tužitelj dostavio nisu mogli dovesti do drugačijeg rješavanja ove upravne stvari zbog čega nisu ispunjeni uslovi iz člana 100. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (Službene novine FBiH, broj: 29/98 i dr).

Nezadovoljan ovakvim rješenjem tužitelj je protiv istoga putem prvostepenog organa tuženom organu uložio žalbu kojom smatra da je ožalbeno rješenje nepravilno i nezakonito te žalbu izjavljuje iz svih zakonskih razloga ukazujući na ostvareni staž osiguranja, jer smatra da prvostepeni organ nije pravilno priznao žalitelju penzijski staž, zatim ističe da je prvostepeni organ zanemario odredbe člana 58, 59., 60. i 61. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju te ukazuje i na odredbu člana 81. i 82. istoga Zakona.

Odlučujući po navedenoj žalbi tuženi organ je svojim rješenjem, koje se tužbom osporava, žalbu tužitelja odbio, nalazeći da ista nije osnovana.

Prema ocjeni ovoga suda i rješenje prvostepenog, a i rješenje tuženog organa su pravilni i na zakonu zasnovani, pri čemu sud nalazi da niti prvostepeni organ, a niti tuženi organ nisu počinili nikakve bitne povrede odredaba Zakona o upravnom postupku, niti je došlo do pogrešne primjene materijalnog prava na štetu tužitelja.

Naime, pravilno upravni organi nalaze da je tužitelju ranijim pravomoćnim rješenjem od 01.04.2015. godine priznato pravo na srazmjerni dio invalidske penzije koji pada na tert BiH nosioca osiguranja u mjesečnom iznosu od 28,1235 KM počev od 10.04.2014. godine i kojim rješenjem je prvostepeni organ utvrdio da je tužitelj rođen ... godine i da na dan 10.04.2014. godine ima navršenih 55 godina života te da njegov radni vijek iznosi 35 godina a da penzijski staž u BiH i kod inostranog nosioca osiguranja iznosi 19 godina 7 mjeseci i 17 dana od čega je priznat staž kod inostranog nosioca osiguranja u trajanju od 147 mjeseci a kod BiH nosioca osiguranja 88 mjeseci, a u koji staž se priznaje i vrijeme provedeno u oružanim snagama BiH u periodu od 14.04.1992. godine do 23.12.1995. godine, te da je tužitelju pravo na srazmjerni dio starosne penzije priznato iz razloga što je tužitelj nalazom, ocjenom i mišljenjem od 10.04.2014. godine proglašen invalidom I kategorije zbog bolesti te da na dan utvrđivanja invalidnosti ima 55 godina života, i da je njegov radni vijek 35 godina a penzijski staž navršenih u BiH u trajanju od 7 godina 4 mjeseca i 20 dana da nije dovoljan za priznavanje prava na invalidsku penziju iz razloga jer takav staž osiguranja ne pokriva 1/3 radnog vijeka tužitelja iz kojih razloga je tužitelju priznato pravo na srazmjerni dio invalidske penzije uračunavanjem staža osiguranja ostvarenog u R Hrvatskoj a sve u z primjenu ugovora o socijalnom osiguranju između R Hrvatske i BiH.

Dakle, upravni organi pravilno nalaze da tužitelj u trenutku podnošenja zahtjeva za priznavanje prava na invalidsku penziju nije ispunjavao uvjete za priznavanje iste samo na osnovu staža osiguranja ostvarenog u BiH, te je prema tužitelju primijenjen ugovor o socijalnom osiguranju zaključen između BiH i R. Hrvatske te uračnuat u penzijski staž i staž osiguranja R. Hrvatske na koji način je došlo do međunarodnih ugovora i po tom osnovu tužitelj je ostvario pravo na srazmjerni dio invalidske penzije.

Također sud nalazi da su upravni organi pravilno zaključili da tužitelju ne pripada pravo na samostalnu invalidsku penziju iz razloga jer isti ne ispunjava uvjete u pogledu dužine penzijskog staža odnosno pokrivenosti penzijskim stažom sa 1/3 njegov radni vijek jer je u ranijem postupku utvrđeno da je njegov radni vijek 35 godina odnosno staž osiguranja u BiH 7 godina 4 mjeseca i 20 dana i iz tih razloga se tužitelju i ne može priznati pravo na samostalnu invalidsku penziju sukladno odredbi člana 58. stav 1. tačka b) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (Službene novine FBIH, broj 13/18), pri čemu sud nalazi da su upravni organi prvenstveno vodili računa o tome da je svoj prvobitni zahtjev tužitelj podnio dana 27.12.2018. godine i isti precizirao zahtjevom od 24.02.2023. godine iz kojih razloga je i valjalo ovu upravnu stvar rješavati primjenom odredaba novog Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kako su to pravilno i učinili upravni organi.

Dakle, i prvostepeni organ, a i tuženi organ pravilno i potpuno utvrđuju činjenično stanje, a shodno predmetu upravnog postupka, o tome da je tužitelj rođen ... godine, te da je kod istoga nalazom, ocjenom i mišljenjem Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja Sarajevo od 10.04.2014. godine utvrđena I kategorija invalidnosti i potpuna nesposobnost za privređivanje, te da tužitelj ima ostvaren penzijski staž u trajanju 7 godina 4 mjeseca i 20 dana na teritoriji FBIH, te da takav penzijski staž ne pokriva 1/3 perioda od navršenih najmanje 20 godina života do nastanka invalidnosti, jer je radni vijek tužitelja 35 godina, pa shodno tome

upravni organi izvode pravilan zaključak o tome da tužitelju ne pripada pravo na invalidsku penziju jer isti ne ispunjava uvjet propisan članom 58. stav 1. tačka b) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (Službene novine FBiH, broj: 13/18 i dr).

Imajući u vidu sve naprijed navedeno sud nalazi da upravni organi u postupcima donošenja svojih rješenja nisu počinili nikakve bitne povrede odredaba Zakona o upravnom postupku, niti je došlo do pogrešne primjene materijalnog prava na štetu tužitelja, niti je ovakvim rješenjima povrijeđeno osnovno ljudsko pravo tužitelja a to je pravo na imovinu zagarantovanu Ustavom BiH i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima.

Odlučujući o tužbi od 25.09.2023. godine sud nalazi da je ista neosnovano te da tužitelj istom neosnovano ukazuje na nepravilno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i nepravilnu primjenu odredaba materijalnog prava kao i odredaba Sporazuma o socijalnom osiguranju između BiH i R. Hrvatske.

Naime, tužitelj neosnovano smatra da je došlo do povrede načela materijalne istine i načela zakonitosti a posebno u pogledu primjene međunarodnog ugovora iz razloga što sud nalazi da su upravni organi pravilno razgraničili ranije provedeni upravni postupak u okviru kojega je tužitelju rješenjem prvostepenog organa od 01.04.2015. godine priznato pravo na srazmjerni dio invalidske penzije koji pada na teret BiH nosioca osiguranja a uz primjenu međunarodnih ugovora odnosno o primjeni Sporazuma između BiH i R. Hrvatske u odnosu na postupak prema kojem tužitelj traži priznavanje prava na invalidsku penziju isključivo kod BiH nosioca osiguranja, dakle samostalnu invalidsku penziju, pa shodno predmetu ovog upravnog postupka u ovom upravnom predmetu nije bilo mjesta primjeni međunarodnih sporazuma odnosno primjeni Sporazuma o socijalnom osiguranju između BiH i R. Hrvatske na koju primjenu tužitelj neosnovano ukazuje na primjenu odredaba istog Sporazuma i ostvarivanje prava na invalidsku penziju odnosno primjenu člana 11., 14. i 17. citiranog Sporazuma.

Nadalje, sud nalazi neosnovanim navode tužitelja vezanih za zanemarivanje odredaba člana 58., 59., 60. i 61. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju a vezano za ostvarivanje prava na invalidsku penziju te ostvarivanje prava na najnižu penziju, sve iz razloga što su upravni organi upravo u pogledu ostvarivanja prava na invalidsku penziju vodili računa o činjeničnom stanju koje se odnosi na ispunjavanje uvjeta tužitelja za priznavanje takvog prava shodno članu 58. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (Službene novine FBiH, broj: 13/18 i dr) jer navedena zakonska odredba propisuje uslove za invalidsku penziju, a koje tužitelj ne ispunjava kako su to pravilno zaključili upravni organi.

I u pogledu navoda tužitelja o primjeni članova 59., 60. i 61. istog Zakona sud nalazi da su ovakvi navodi neosnovani jer je invaliditet tužitelja utvrđen upravo na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja Instituta shodno članu 59. citiranog Zakona, te utvrđen način određivanja invalidske penzije i najniži iznos invalidske penzije čime nije došlo do povrede navedenih zakonskih odredbi.

Takođe sud nalazi neosnovanim pozivanje tužitelja na ostvarivanje prava na isplatu najnižeg iznosa penzije sukladno odredbi člana 81. i 82. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju iz razloga što tužitelju takvo pravo ne pripada jer je odredbom člana 82. citiranog Zakona propisani izuzeci od najniže penzije, a između ostalog je propisano da pravo na iznos najniže penzije ne mogu ostvariti osiguranici koji su ostvarili pravo na srazmjerni dio penzije po međunarodnim ugovorima kao i oni osiguranici koji nemaju prebivalište na teritoriji BiH, pa s toga sud nalazi pravilnim zaključak upravnih organa da tužitelju ne pripada navedeno

pravo jer je primjenom međunarodnih ugovora ostvario pravo na srazmjerni dio invalidske penzije koji pada na teret BiH nosioca osiguranja po osnovu rješenja od 01.04.2015. godine.

Također sud nalazi neosnovanim i navode koji se odnose na član 100. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju jer navedena zakonska odredba samo propisuje postupak rješavanja i zaštitu prava odnosno rješavanje o pravima, u pogledu koje odredbe su upravni organi vodili računa o svim činjenicama i okolnostima važnim za pravilno i zakonito rješavanje ove upravne stvari.

Pored navedenog sud nalazi neosnovanim i pozivanje tužitelja na član 15. Zakona o upravnom postupku zbog činjenice da su upravni organi u postupku donošenja svojih rješenja prvenstveno vodili računa o načelu zakonitosti iz člana 4. Zakona o upravnom postupku te su vodili računa i o navedenoj odredbi člana 15. istoga zakona odnosno vodili su računa da eventualno neznanje ili neukost tužitelja ne bude na njegovu štetu i na štetu prava koja tužitelju pripadaju po zakonu, a sve ovo iz razloga što su upravni organi pravilno našli da tužitelju ne pripada niti pravo na samostalnu invalidsku penziju niti pravo na isplatu najnižeg iznosa penzije.

Na kraju, tužitelj nalazi neosnovanim i zaključak tužitelja o tome da on nije ostvario pravo na srazmjerni dio invalidske penzije jer rješenje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje od 12.09.2018. godine nije ostvario pravo na invalidsku penziju, zbog čega smatra da je pravo koje je ostvario po rješenju BiH nosioca osiguranja od 01.04.2015. godine je pravo na samostalnu invalidsku penziju, ovakav zaključak tužitelja je neosnovan i ničim utemeljen jer nije od značaja činjenica što tužitelju rješenjem Hrvatskog nosioca osiguranja nije priznato pravo na invalidsku penziju jer je ranijim rješenjem Federalnog zavoda za PIO/MIO Mostar tužitelju priznato pravo na srazmjerni dio invalidske penzije počev od 10.04.2014. godine.

Pri ovome sud nalazi da nisu od značaja niti dokazi koje je tužitelj dostavio uz svoju tužbu a koji se odnose na teško zdravstveno stanje tužitelja, zbog činjenice da ovakvo teško zdravstveno stanja tužitelja ne može utjecati na drugačije rješavanje ove upravne stvari.

Kako tužitelj navodima iz svoje tužbe i dokazima dostavljenim uz tužbu nije doveo u pitanje pravilnost i zakonitost niti prvostepenog rješenja a niti rješenja tuženog organa, te nije dokazao osnovanost navoda iz svoje tužbe i razloga zbog kojih osporava pravilnost donesenih upravnih akata propisan članom 12. Zakona o upravnim sporovima, to sud nalazi da je predmetna tužba neosnovana radi čega je i odlučeno kao u izreci ove presude sukladno odredbi člana 36. stav 2. Zakona o upravnim sporovima.

U skladu sa odredbom člana 10. stav 1. Zakona o sudskim taksama ZDK (Službene novine ZDK, broj 1/16), tužitelj se oslobađa od obaveze plaćanja takse na tužbu i presudu u ovom upravnom predmetu iz razloga jer se radi o demobiliziranom borcu Armije BiH i ratnom vojnom invalidu što proizilazi iz dokaza koji se nalaze u upravnom spisu.

Zapisničarka

S u d i j a

Mandžuka Jasmina

Ahmetović Hilmo

PRAVNA POUKA: Protiv ove presude žalba nije dopuštena.